

מסכת חולין דף ח

סיכום גפ"ח

kobi.tora@gmail.com

סיכום הדף

נושאים שבדף: ליבן סכין ושחט בה. "שחין" ו"מכה" צירופם. שחיטה בסכין של ע"ז. סכין הבלוע בה איסור ע"ז או טריפה. הכשר הסכין. ג' סכינים. ב' כלים להדחה.

דף ח

אמר רבי זירא בשם שמואל, ליבן סכין ושחט בה, השחיטה כשרה ולא חוששים א. שנשרפה הבהמה ולא נשחטה, היות וחוד הסכין חותך עוד לפני צריבת החום. ב. חום הסכין לא נקב את הושט¹, היות ובשעה ששוחט בית הצואר מתרחב לצדדים, כך שאין מגע בין הסכין החם למקום הסימנים קודם סיום השחיטה.

הסתפקו לגבי הלכות נגעים אם ליבן שפוד והכה בו, יש לדון אם דינו יהיה "שחין" או "מכה", ולבאר את הספק הביאו בגמ' את **עקרי ההלכות הנוגעות לענין**: בכללות הנגעים לאחר שראה הכהן והסגיר את הנגע לשבוע, בודק שוב ואם נשאר הנגע כשהיה בתחילה מוסגר לעוד שבוע, ואח"כ אם נשאר בטומאתו מחליטו הכהן. **בנגעים** ששורש "שחין" היינו חום הבא מחמת מכה, או "מכה" חום שבא מחמת חום של אש, אין בהם פעמיים הסגר, אלא לאחר שבוע נשאר כשהיה הרי הוא טהור, ואם יש בו סימני טומאה הרי הוא מוחלט. **וסימני הטומאה בשחין ומכה** "שער לבן" או "פסיון" כלומר גדל הנגע². **ואמנם** דיני מכה ושחין שווים, אך חילקם הכתוב ללמד שהיות ויש שיעור לנגע שיטמא, אין הם מצטרפים לשיעור אחד. **ומבואר בברייתא** חום של מכה **המוגדר כשחין** זה אף הבא מעץ, אבן, פסולת זיתים, חמי טבריה³, אפילו ממקום עקירת העופרת. **אבל מכה** זה מכה מאש ותולדותיה כנחלת, רמץ, סיד רותח, אף מים חמים שהוחמו מהאש. **מבואר** שאם היה לו שחין ואח"כ מכה, התבטל השחין, וכן להפך אחר האחרון.

מעתה היה לו שחין בשיעור של חצי נגע היינו חצי גריס, עתה הכה בשיפוד מלובן ונוצר נגע בשיעור של חצי גריס, אם המכה היא ראשונה ואחריה בא המכה ומבטל את המכה, נשאר לו על גופו מכה בחצי שיעור ולא מצטרף לשחין שהיה לו לפני מכת השיפוד, **אבל אם המכה באה קודם והשחין שלאחריה מבטל את חום המכה**, נשאר לו חצי שיעור של שחין שיצטרף לנגע שלם. **מוכיחה הגמ'** מההלכה שאמר רבי זירא בשם שמואל שבליבן הסכין הרי השחיטה כשרה כלומר המכה קודמת, ונמצא שאין כאן נגע שהחום שבא אח"כ מחמת המכה ביטל את השחין. **דוחה הגמ'** דווקא בסכין של שחיטה שהמטרה היא השחיטה והסכין חדה מאוד יש לומר שהחידוד קודם לחום. **עוד הביאו ראייה** ליבן שיפוד והכה בו נידון משום מכות אש, מוכח שהשחין קודם, שאל"כ לא היה מתבטל, **דוחה הגמ'** שדקרו בחודו של שיפוד ולכן החידוד קודם.

אמר רב נחמן בשם רבה בר אבוב, מותר לשחוט בסכין של עבודת כוכבים, שאינו נהנה מאיסורי הנאה שהרי הוא מקלקל, שעד עתה הבהמה ראויה לוולדות לעבודה ולאכילה ומעתה רק לאכילה. **ואסור** לחתוך בסכין זאת בשר⁴, שהרי לאחר שהבהמה נשחטה ומיועדת לאכילה, הרי הוא מתקנה. **אמר רבא** יש אופנים שיוצאים מן הכלל, א. בהמה מסוכנת, אסור לשחוט שהרי השחיטה זה תיקון. ב. נתחי בשר גדולים ויפים שניתן לתת במתנה, מותר לחתוך שהחיתוך זה קלקול. **ולא חששו** לבליעת איסור בסכין משום שהסכין חדשה, **אבל** אין לומר חדשה לגמרי

**** הוספות וביאורי תוספות ****

¹ מוכחים תוס' (ד"ה והא) שמתוך דברי הסוגיא משמע שאם **תוך כדי שחיטה ניקב הושט** כנגד מה ששחט, הבמה תהיה טריפה (סדר השחיטה שמתחיל מהקנה לכיוון הושט, ונקב בושט אפילו בכל שהוא גורם לטריפה), שהרי כאן רצו לאסור מחמת הצדדים שנצרבו ורק מחמת שבית השחיטה מתרחב לא נאסר.

² דקדק היטב את לשון רש"י (ד"ה מטמאים) שמבואר שחילוק הוא בהסגר של השבוע השני בלבד, תוס' (ד"ה מטמאים) הקשו על לשון הברייתא "מטמאים בשבוע אחד בשני סימנים בשער לבן ופסיון) שמשמע שהם חמורים, ולכך ביארו שבאמת הם יותר קלים היות וכדי לטמא לאחר הסגר של שבוע צריך שהיה שער לבן ופסיון, אבל אם חסר מהם יהיה טהור אפילו שלא כהה.

³ נקטו בתוס' (ד"ה בחמי) שאמנם שיטת רבי יוסי בגמ' בשבת (לט, א) **שחמי טבריה** מוגדרים **כתולדות האור** לגבי בישול בשבת, אבל **לגבי נגעים** מודה שיוגדר שחין ולא מכה שהרי סוף סוף אין זה אש אלא בידי שמים, ודווקא לגבי שבת סבר שהם תולדות האור משום דמיחלפא אפתיחא דגיהנם.

⁴ סכין של ע"ז שמדובר כאן היינו שמשמשים בה קרבנות של ע"ז ואסורה בהנאה. רש"י ד"ה של עבודת כוכבים.

שהרי א"כ לא נאסרת בכלל שמשמי ע"ז בין לר"ע ובין לר"י נאסרים רק לאחר שיעשה בהם שימוש לע"ז, אלא מדובר א. שחתך עצים לע"ז. ב. סכין ישנה שליבנה באור⁵.

שחט בסכין של עובד כוכבים שיש לחשוש לבליעת שמנונית האסורה⁶, לרב קולף את מקום השחיטה. לרבה בר בר חנה, מדיח את בית השחיטה במים. רצו לתלות מחלוקתם אם בית השחיטה צונן או רותח⁷, רב סבר רותח ולכן בולע מהשומן האסור, ולרבה בר בר חנה, צונן ולכך בשטיפה מספיק. דוחה הגמ', כו"ע סברו שבית השחיטה רותח, ורבה סבר שמועיל שטיפה היות וטבע הבשר להוציא את הדם בעת השחיטה באותה שעה לא בולע דבר אחר. ויש סוברים, כו"ע סברו שבית השחיטה הוא צונן, ורב שהצריך קילוף סבר שהיות והסכין חותך בדוחק⁸ נבלע השמנונית האסורה למרות שבית הצואר צונן⁹.

הכשר סכין ששחט בה טריפה¹⁰, נחלקו רב אחא ורבינא, למ"ד במים חמים¹¹, ולמ"ד בצונן. בפשטות נחלקו אם בית הצואר רותח או צונן, ועי' הערה¹². פוסקת הגמ'¹³ שניתן להכשיר אף בצונן, ואם יש לו חתיכת בד לקנח את הסכין אפילו הדחה לא צריך¹⁴.

***** הוספות וביאורי תוספות *****

⁵ דנו תוס' (ד"ה שלבנה. ועי' עוד בתוס' ד"ה והלכתא הובא להלן בהערה על דברי הגמ' בהכשר סכין שנשחט בה טריפה) בדין היתר והכשר סכין מבליעה האסורה. כאן בגמ' מבואר שלגבי סכין שנבלע בה איסור ע"ז, צריך "ליבון", והוכיחו תוס' מסוגיא בע"ז שמספיק שיוף בקרקע ונעיצה י' פעמים בקרקע. וביארו שנעיצה בקרקע מכשירה את הסכין לשימוש בצונן, אבל כאשר יבא להשתמש בדבר חם צריך ליבון ולכן כאן שבאו לומר לגבי בית השחיטה שהוא רותח אמרו "ליבון".

ותמהו תוס' שבסוגיא כנזכר הצריכו "ליבון" וכן משמע בסוגיא בע"ז, מאידך בגמ' בפסחים מבואר שנפסקה ההלכה שמספיק ברותחין, ולא בעינן ליבון באור. וביאר ר"ת שיש לחלק מה הסכין בלעה, אם הסכין בלעה איסור צריך ליבון, ואם היא בלעה היתר מספיק רותחין, אפילו שבשעה שיהיה לנו נידון במה שהסכין פולטת יהיה פסח ובאותה שעה החמץ הוא איסור, אבל היות ובשעה שהסכין בלעה זה היה היתר לא הצריכו יותר מרותחין. עוד מחלק ר"ת שיש הבדל בין סכינים גדולים לסכינים קטנים, סכין גדולים המיועדים לצלות בהם בשר א"כ עיקר שימושם באור, לכן צריכים ליבון באור, אבל סכינים קטנים שאין משתמשים בהם באור מספיק ברותחין.

לגבי סכינים קטנים שרוכשים מהגויים, לדעת ריב"ם צריך ליבון באור כיון שהגוי לפעמים מחתך בו נר שיש בו חלב, וכן לפעמים צולה בו בשר. ור"ת חלק וסבר שאין לחוש לדבר כזה, וגם א"כ עשה כן הגוי פעם אחת, כאשר יגעיל ברותחין יש לתלות שהבליעה האסורה תצא, היות ויש כלל שכל מה שעתיד לצאת ברותחין נפלט בהגעלה ראשונה. אבל תוס' חלקו על היתר זה של ר"ת ואמרו שהיות והשתמש בו באיסור באור, לא יוצא מידי איסורו לעולם ותמיד יפלוט איסור בכל הגעלה, אלא"כ אף ילבן.

⁶ העמידו תוס' (ד"ה השוחט) שמדובר שיודעים שהסכין היא "בת יומא" כלומר באותו היום (מעט לעת) נבלע בה האיסור, שאם לא ידוע הרי יש כלל שסתם כלים אינן בני יומן וטעם האיסור שבהם פגום, א"כ מדוע רב אמר קולף. אמנם הגמ' בע"ז הסתפקה בשיטת רב אם סובר שטעם פגום אסור או מותר, אבל אם בגמ' לפנינו מבואר פשוט שרב אסר שהרי נקט שצריך לקלוף בהכרח שהסכין הוא בן יומו. והביאו תוס' כמה ראיות להגדרת הכלים שסתם כלים אינם בני יומן.

⁷ הגדרות "צונן" ו"רותח" אינם כהגדרות של איסורי שבת וכן לא כהלכות בליעה הרגילים, רש"י בד"ה צונן ציין שאין הכוונה לצונן, אלא זה הגבלה בדרגת החום ובא לומר שאין בית השחיטה חם כ"כ עד כדי בליעה. ברשב"א נאמרו הדברים על "רותח", רב שסבר שבית השחיטה רותח אין הכוונה רותח ובודאי אף אין הכוונה היד סולדת בו, אלא מטבע בית הצואר לפי דרגת חומו דרכו לבלוע ולהבליע כמו הדין של רותח.

⁸ שיטת ריב"ם, לאחר שלמדנו בדברי רב ש"אגב דוחקא דסכינא בלע" כלומר היות והסכין דוחק הוא בולע איסור, א"כ בכל חיתוך בשר שיש לחשוש לנגיעה בחלב האסור, צריך לחתוך ולהסיר את החלק שהסכין נגע בו, ולכן פסק שלאחר הניקור של הגידים האסורים צריך לחזור ולקלף בכל המקומות שהסכין נגע משום דוחק הסכין כמבואר, וכן קצב גוי שהשתמש בסכיניו לחיתוך צריך לחזור ולקלף את מקומות החיתוך. אבל תוס' (ד"ה אגב) מצאו טעם למיקל ועל מנהג העולם שהקילו בזה, שהרי כל מה שנזכר בדברי רב "דוחקא דסכינא" זה בעת השחיטה שהצואר מעט חם, ולא בכל פעם שהסכין נכנס בדוחק, והראיה שבגמ' בהמשך דנו לגבי בליעת אבר מן החי בעת השחיטה ואמרו שהבליעה היא רק מחמת החום בסוף השחיטה, ולא שאלו לטעם של דוחקא דסכינא, א"כ בהכרח שבשעה שאין הבשר חם אין חשש בליעה אסורה. וכן בפרק כל הבשר (להלן קיא, ב) אמרו שצונן שנחתך בסכין בשרי אסור לאוכלו בחלב, היות וחריפות הצונן גורמת לטעם הבשר להפליט מהסכין, ואם יש לחוש לדוחקא דסכינא מה לי צונן משום חריפותו, הרי הדוחקא יגרום טעם בשר.

{ לגבי ראיית התוס' מדברי הגמ' שלא דנו לטעם של דוחקא דסכינא שיוכל לבלוע בצונן וכו'. כמבואר בדברי רש"י לגבי פסק ההלכה שיש לחלק בין בליעת סכין שהיא קשה, לבין בליעת הבשר שהוא רך, עי' בנימוקי הגר"ב שהביא מחידושי הר"ן שיכול להיות שלמ"ד קולף אפילו בצונן גמור אומרים שמחמת דוחקא דסכינא בלע, וא"כ יעלה שנחלקו רש"י ותוס' בדבר. ועי' במסקנתו שם. ועי' רש"י שנקט שדברי רש"י הם להכרעת ההלכה, ועיי"ש. }

⁹ כתב רש"י (ד"ה דוחקא) כיון שבמחלוקת רב ורבה בר בר חנה לא נפסקה ההלכה כמאן, א. בספק של תורה הלך אחר המחמיר. ב. לכתחילה לא ישחט בסכין של עכ"ם שהרי לשון הגמ' "השוחט" היינו בדיעבד.

¹⁰ מבואר בתוס' (ד"ה סכין, עי' רש"י ומהרש"א) שסכין כשרה שאין בה בליעה אסורה וכל החשש הוא מחמת הדם האסור של הבהמה, לא צריך אפילו הדחה בצונן כאשר רוצה לשחוט בהמה אחרת שהרי בין כך יש דם לבהמה ששוחט עתה ולא בולע משום שהסימנים טרודים לפלוט. אבל אם רוצה לחתוך בה רותח, אסור, אפילו אם השחיטה היתה כשרה, כיון שאמרו בפרק כל הבשר שסכין ששחט בה אסור לחתוך בה רותח.

¹¹ בלשון רש"י (ד"ה בחמין) בפשטות צריך הגעלה ברותחין. אולם בלשון הר"ף כתוב "מדיחה בחמין", נראה שא"צ הגעלה.

¹² לפי העולה מרש"י וכך הרבה בראשונים מבואר שנחלקו בהכשר הסכין הטריפה אם בצונן או בחמים כדרך שאמרו בגמ' לעיל אם בית הצואר רותח הרי שיש בליעה שנבלעה וכדרך שבולעו צריך חמים, ואם בית הצואר הוא צונן כך מספיק בהדחה. ועי' במהר"ם איך שלמד בדברי רש"י, וביאר שתוס' למדו ברש"י לכ"ע בית הצואר רותח, וכן הסברא תהיה בצונן אלא שנחלקו אם יבא לשחוט בסכין הטריפה בהמה המותרת האם בית הצואר שלה יבלע מן הטעם האסור שבסכין, שיש לומר כיון שטרודים למפלט הדם לא בלע

שואלת הגמ' למי שסבר שצריך הכשר בחמין היות וסבר שיש בליעת איסור, **א"כ בכל שחיטת בהמה** כשרה הרי הסכין בולע מהשמנונית של הבשר¹⁵ קודם גמר השחיטה והרי זה איסור אבר מן החי. **מבארת הגמ'** שהרי הבליעה היא בשעה שבית השחיטה מתחמם ודבר זה נעשה רק בסוף השחיטה ובאותה שעה הותרה הבהמה. **אמר רב יהודה בשם רב**, לטבח צריך להיות ג' סכינים: **א.** לשחיטה. **ב.** חיתוך בשר. **ג.** חלב¹⁶. צריך ליחד סכין לשחיטה כדי שלא יחתוך בה דבר אחר ותפגם¹⁷ ולא ישגיח בכך לפני השחיטה הבאה. ועוד ב' סכינים לחיתוך בשר וחיתוך חלב, **והיה יכול לחתוך קודם בשר ואח"כ חלב**, אך יש לחוש שיטעה ויחתוך חלב ואח"כ בשר. וכאשר חז"ל הצריכו שיהיו לו ב' סכינים לחיתוך יש לו בהם היכר.

אמר רב יהודה אמר רב, לטבח צריך שיהיו ב' כלים להדחה, **הדחת בשר והדחת חלב**. שאם ידח חלב ואח"כ בשר ידבק משמנונית החלב על הבשר אפילו שלא נבלע כיון שהוא צונן אבל נדבק מבחוץ¹⁸. לא גזרו שקודם ידח את הבשר ואח"כ את החלב שלפעמים יטעה ויהפוך הסדר, וכאשר יהיו לו כלים מסומנים יש לו היכר.

אמר אמיר בשם ר"פ (לגירס' הרא"ש והרי"ף, רבא), לא יניח הכסלים שיש בהם חלב על הבשר¹⁹, **וביאר** (למסקנא) שאמנם יש קרום המפריד בין החלב לבשר, אבל מחמת מישימוש ידי הטבח נפחת הקרום והבשר בולע מן החלב. **אבל אם מונחים כדרכם** אין חשש היות והקרום הנזכר מפריד.

עיונים ונקודות

מהיכן היה פשוט לרבי זירא שחידושה קודם לליבוניה?

אמר רבי זירא בשם שמואל, ליבן סכין ושחט בה השחיטה כשרה ואין לחוש שנשרפו הסימנים קודם השחיטה. וכו'. החתם סופר הביא ממו"ר בעל ההפלאה זצ"ל ששאל, מהיכן ידע רבי זירא דין זה ומהיכי פשיט ליה שכך היא ההלכה, בעוד שבגמ' ביבמות (ק, ב) בסוגיא ממתי מוגדר האדם שנפטר, כדי להעיד שמת, להתיר את אשתו וכו', דנו שם בסוגיא, מה הדין של "מגויד", כלומר, אדם שליטטים חתכו אותו בסכין, אולם לא לגמרי. ודנו שם בגמ', האם מוגדר כבר שמת, או שיכול להיות שעדיין יחיה וכו'. ואמר רבא בסכין מלובנת ודברי הכל. מבואר בדברי הגמ', שאם שחטו אדם בסכין מלובנת, אינו מוגדר שמת, שהרי יכול להתרפא מחמת חום המכה, ורק בסכין מחודדת א"א שיחיה. א"כ איך היה פשוט לרב זירא בהלכות שחיטה, שחידוד הסכין שוחט ולא ליבון הסכין. וע"פ דברי הגמ' ביבמות אינו מוגדר כמיתה בכה"ג.

אומר ההפלאה, שיטתו של רב זירא פשוטה, כיון שהתנסה בכך!!!, היות ואמרו במסכת מגילה (ז, א) לפי פשוטו של מקרא, שרבה ורב זירא, ישבו ביחד לאכול סעודת פורים, השתכרו, קם רבה שחטיה לרב זירא, ולמחר ביקש רחמים, והתעורר רב זירא.

ביאר ההפלאה, "קם רבה ושחטיה לר"ז" ואפשר שחטו בסכין רותח שהיה מונח על השולחן בסעודת פורים, וידע ר"ז והרגיש בנפשו. ומוסיף החת"ס (שם) והנה, אע"ג דלחוכא ולשמחת פורים אמרה, נ"ל הואיל ונפיק מפומיה דגברא קדישא לא יגע לריק ח"ו. דודאי אי היה שום מציאות שיחיה ר"ז, לא היה מת ע"י שחיטת רבה, עד שהתפלל והחיהו שלא בטבע. אלא ע"כ, לא היה במציאות שיחיה, כיון ששחט בו רוב ב' סימנים. ואע"פ שלמדנו במסכת יבמות כאמור, ששחיטה בסכין רותח אינה מגדירה את האדם למת, בכ"ז צ"ל שרבא מיירי, במגויד שלא במקום סימנים, דלא רוח, אלא סימנים שטבעם כך, ולא שארי פצעים. כלומר, אם שוחטים במקום הסימנים דרכם להיות מרווחים, והסכין בחידודו שוחט, אע"פ שהוא סכין חם. כמו שפסק רב זירא מניסונו. אולם רבא שאמר בגמ' ביבמות שסכין חם עדיין לא הורג, מדובר שלא במקום סימנים. אה צריך להשכיל בדברי ההפלאה, שהרי רבי זירא אמר ת הדברים בשם שמואל רבן, א"כ מה לנו לומר ששאב את ההלכה מכת הרגשתו. וצריך תלמוד.

**** חוספות וביאורי תוספות ****

האיסור, וזה סברת המתיר שטיפה בצונן, אבל אם סוברים שבדוחקא דסכינא יפליט טעם איסור מהסכין ויבלע בצואר הרי שצריך להכשירו בחמין.

¹³ מכריע רש"י (ד"ה והלכתא) שהכרעת הגמ' לפנינו זה דווקא בסכין היתר שלא נאסר בבליעה שהסכין עצמו קשה לבלוע אלא ע"י רותח, אבל בגמ' לעיל שדנו לגבי שחיטה בסכין של עכו"ם לא פסקו כיון שהסכין אסור והבשר רך לבלוע את האיסור.

¹⁴ אמרו תוס' (ד"ה והלכתא) כאן **מדובר בסכין שנטרפה באקראי** ולא משתמשים בה בדרך קבע באיסור, שהרי אם משתמשים בה באיסור כסכין של ע"ז, הרי צריך נעיצה י' פעמים בקרקע להוציא את השמנונית האסורה (ע"י תוס' ע"א ד"ה שלבנה, הובא בהערה לעיל). ור"ת ביאר שבסוגיא לפנינו סברו בית הבליעה צונן ולכן לא הצריכו נעיצה בקרקע ובגמ' בע"ז מדובר על שימוש בחם. ושאלו תוס' מגמ' בכל הבשר שאף אם בית השחיטה רותח לא צריך נעיצה בקרקע כדי לחתוך צונן, ביארו תוס' ששם הסתפקו בקינוח או הדחה היות ומדובר לגבי דם וטבע הדם שהוא מחליק ואינו נבלע עמוק בסכין, והיות ויש הרבה דם צריך הדחה או קינוח.

¹⁵ ביאר רש"י (ד"ה משום) שאין לחוש לבליעת דם אלא לבליעת שמנונית, שהרי סכין הוא קשה ואין נבלע בו דם, אלא שמנונית שנבלעת בין ברך ובין בקשה. (ועי' תוד"ה והלכתא בסוף דבריהם, הובא בהערה לעיל.) {כפי הנראה בשיטת רש"י דם לא נבלע בסכין, ושמנונית איסור נבלעת אבל צריך תנאי שיהיה האיסור רגיל ביחס לשימוש בסכין, שהרי לעיל לגבי סכין טריפה חילק רש"י בין סכין עכו"ם לסכין טריפה, ביחס לבליעת הסכין ובליעת הבשר. וד"ק.}

¹⁶ ברש"י (ד"ה חלבים) מבואר "למכור בשוק", וצריך להשכיל מדוע לא העמיד במנקה חלב שצריך עוד סכין, מדוע דווקא במוכר לשוק. ויש בזה אריכות דברים לגבי סכין של ניקור, עי' הג' אושרי כאן סי' יא, מרדכי תקפה, ר"ן על הרי"ף, ושיטמ"ק. שעולה שנחלקו הקדמונים יש שביארו שבסכין של מנקרים בודאי חייב להחזיק ב' סכינים, ויש שכתבו לאיך גיסא שהמנקה תמיד חותך בבשר כדי שלא ישאר מאומה מן החלב תפוס בבשר. ועי' עוד.

¹⁷ ברש"י (ד"ה אחת) מבואר שממהלכה הנזכרת שצריך ג' סכינים, הזהירו שלא ישתמש בסכין של השחיטה לדבר אחר. אבל בתוד"ה וליתקן כתבו שעל הסכין של השחיטה לא היה נושא ודאי שומר עליה שלא תתקלקל. ורק דנו לגבי הסכין של הבשר שאם תמיד חותך בשר ואח"כ חלב, יזכור להכשיר עד הפעם הבאה.

ברשב"א תמה על רש"י, מה החשש שיפגום את הסכין וישכח וישחט בסכין פגומה, והרי חייב לבדוק את הסכין קודם שחיטה. והעמיד הרשב"א שבאופן שבדק את הסכין והצניעו יכול לשחט בלא בדיקה נוספת שהרי הסכין היה שמור, ואם אין לו סכין מיוחדת לשחיטה לא מהני הצנעתו, שהרי יתכן וחתך בה שאר דברים ופגם את הסכין.

¹⁸ כנזכר בדברי רש"י (ד"ה שמא ידח) מבואר שהחשש הוא מחמת שנדבק מבחוץ. בשיטמ"ק מבואר שיש חשש אמיתי, שמה שנדבק בחוץ יבלע בזמן המליחה.

¹⁹ בתוד"ה לא ליסחוף מבואר שהאיסור להניח את החלב על הבשר "לאחר ניתוח מיד קודם שנצטנן הבשר אבל לאחר שנצטנן אין לחוש כדכתיב "וישימו את החלבים על החזות". מבואר שלאחר שהבשר הצטנן אין חשש בליעה, כל החשש זה רק בעודו חם מהשחיטה. וכן ברא"ש סי' יא, וכן בשיטמ"ק שדקדק את לשון הגמ' "לא ליסחוף" ולא נאמר כבכל מקום "לא ליתב". ויש לעי' ולדקדק ברש"י מה כוונתו בד"ה לא ליסחוף, שכתב "ומתחמם". ועי' ברשב"א בצורת הסוגיא. ודקדק.